

Dosarul nr. 2ra-1391/2020

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (jud. R. Pulbere)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. I. Secieru, V. Mihaila, Iu. Cotruța)

DECIZIE

21 octombrie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Dumitru Mardari
Nicolae Craiu
Iurie Bejenaru

examinând recursurile declarate de Ministerul Finanțelor, Iuri Sorochin și de Ministerul Justiției,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Iuri Sorochin împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral,

împotriva deciziei din 30 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de Iuri Sorochin, a fost casată hotărârea din 26 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru și a fost emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii,

c o n s t a t ă:

La 24 iunie 2019 Iuri Sorochin a depus cerere de chemare în judecată împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii a indicat că, prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 25 mai 2017 a fost admisă parțial cererea reclamantului cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei civile, a fost încasată suma de 10000 de lei cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și cheltuieli de judecată în mărime de 343,15 lei, în rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea menționată, reclamantul a contestat-o cu apel și, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2018, a fost admis apelul declarat, a fost casată hotărârea primei instanței și emisă o nouă hotărâre prin care a fost constatată încălcarea dreptului lui Iuri Sorochin la judecarea în termen rezonabil a cauzei în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Iuri Sorochin împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova cu privire la anularea

hotărârii, recunoașterea susținerii cu succes a examenului și obligarea de a elibera licența de avocat, a fost încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Iuri Sorochin prejudiciul moral în mărime de 50000 de lei, în rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Deși, prin scrisoarea din 29 iunie 2018 Ministerul Justiției a expediat în adresa Ministerului Finanțelor, pentru executare Titlul executoriu în original și alte documente în termen rezonabil, în temeiul Hotărârii Curții Constituționale din 17 noiembrie 2016, de 3 luni, adică până la 16 august 2018, hotărârea nu a fost executată.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 14 noiembrie 2018 au fost admise recursurile declarate de Iuri Sorochin și Ministerul Justiției al Republicii Moldova și a fost casată decizia Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2018, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2018 au fost admise apelurile declarate de către Iuri Sorochin și Ministerul Justiției al Republicii Moldova, a fost casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre prin care acțiunea a fost admisă parțial, a fost constatată încălcarea dreptului lui Iuri Sorochin la judecarea în termen rezonabil a cauzei la cererea de chemare în judecată împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova cu privire la anularea hotărârii, recunoașterea susținerii cu succes a examenului și obligarea de a elibera licența de avocat, a fost încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Iuri Sorochin prejudiciul moral în mărime de 50000 de lei, în rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 15 mai 2019, recursurile declarate de Iuri Sorochin și Ministerul Justiției al Republicii Moldova au fost considerate inadmisibile.

Prin acțiunea înaintată a solicitat constatarea faptului încălcării dreptului lui Iuri Sorochin la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și încasarea din bugetul de stat în beneficiul său a prejudiciului moral în mărime de 200 000 de lei.

Prin încheierea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru din 17 septembrie 2019, a fost admis demersul reprezentantului pârâtului Ministerului Justiției al Republicii Moldova, Gainaru Iulian cu privire la introducerea în proces în calitate de intervenient accesoriu de partea pârâtului Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova (f.d.37-38).

Prin hotărârea din 26 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru acțiunea depusă de Iuri Sorochin a fost respinsă ca fiind neîntemeiată (f.d.45, 49-52).

Nefiind de acord cu hotărârea primei instanțe, la 25 octombrie 2019 și 26 decembrie 2019, în termenul legal, Iuri Sorochin a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea apelului, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii (f. d. 48,62-63).

Prin decizia din 30 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost admis apelul declarat de Iuri Sorochin, a fost casată hotărârea primei instanțe și a fost emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii fiind constatată încălcarea dreptului lui Iuri Sorochin la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și a fost

încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Iuri Sorochin prejudiciul moral în mărime de 30000 de lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

La 05 august 2020, prin intermediul oficiului poștal, Ministerul Finanțelor, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu concluzia instanței de apel precum că, termenul de neexecutare a documentului executoriu constituie un an, o lună și 8 zile.

Este evident că această concluzie a instanței de apel este neîntemeiată, deoarece decizia Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2018, în temeiul căreia s-a eliberat documentul executoriu nr. 2-455/17, a fost casată prin decizia Curții Supreme de Justiție din 14 noiembrie 2018.

Or, prin decizia Curții Supreme de Justiție din 14 noiembrie 2018 au fost admise recursurile declarate de Ministerul Justiției și Iuri Sorochin, a fost casată decizia Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2018 și a fost remisă cauza spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău în alt complet de judecată.

Astfel, având în vedere că decizia Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2018 a fost casată la 14 noiembrie 2018, se constată că titlul executoriu eliberat în temeiul deciziei respective nu mai putea fi executat.

În urma rejudecării cauzei, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2018 au fost admise apelurile declarate, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă parțial și a fost dispusă încasarea din contul bugetului de stat, prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Iuri Sorochin a sumei de 50 000 de lei cu titlu de prejudiciu moral. În rest, acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 15 mai 2019 recursurile declarate de Iuri Sorochin și Ministerul Justiției au fost considerate inadmisibile.

Prin scrisoarea din 04 iunie 2019 și din 12 decembrie 2019 Ministerul Finanțelor a solicitat instanței de fond prezentarea spre executare a unui nou titlu executoriu, eliberat în temeiul deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2018, menținută prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 15 mai 2019. Titlul executoriu solicitat a fost eliberat de către Judecătoria Chișinău la 23 septembrie 2019 și executat de Ministerul Finanțelor în baza ordinului de plată nr. 155 din 16 octombrie 2019.

A mai susținut că, instanța de apel în mod neîntemeiat a făcut referire la prevederile Hotărârii Curții Constituționale nr. 32 din 17 noiembrie 2016.

La fel, instanța de apel greșit a constatat că este neîntemeiată concluzia primei instanțe precum că, recursul declarat împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău a suspendat executarea hotărârii.

La 24 august 2020, prin intermediul oficiului poștal, Iuri Sorochin, a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel în partea respingerii acțiunii cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii.

În motivarea recursului Iuri Sorochin a indicat că instanța de apel pe lângă încălcarea dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei, instanța a mai

încălcat un drept al reclamantului Iuri Sorochin prevăzut de art. 6 CEDO și anume dreptul la examinare în mod echitabil a cauzei și anume prin aplicarea neuniformă a legislației ceea ce ar duce la încălcarea principiului securității raporturilor juridice, dar și dreptul la o satisfacție echitabilă.

La 03 septembrie 2020 Ministerul Justiției a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului Ministerul Justiției a indicat că, instanța de apel a interpretat în mod eronat legea și a aplicat eronat normele de drept material. Aprecierea probelor de către instanța de apel a fost arbitrară.

A susținut că instanța de apel eronat a dispus repararea prejudiciului moral, deoarece autoritățile cu atribuții de executare, la caz Ministerul Finanțelor și Ministerul Justiției au reacționat imediat în conformitate cu legislația în vigoare, în acest sens nu-i poate fi imputată tergiversarea executării.

Prin notificarea din 05 septembrie 2020, Curtea Supremă de Justiție în conformitate cu art. 439 alin. (2) CPC a expediat intimațiilor copia recursurilor și i-a înștiințat despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia.

La 09 septembrie 2020 și 11 septembrie 2020 Ministerul Finanțelor, Ministerul Justiției, și respectiv Iuri Sorochin au recepționat copia recursurilor.

La 21 septembrie 2020 Iuri Sorochin a depus referință, prin care a solicitat de a considera recursurile declarate de Ministerul Finanțelor și Ministerul Justiției ca inadmisibile.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Materialele dosarului atestă că decizia din 30 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău a fost expediată părților prin intermediul adresei electronice la 20 iulie 2020, iar la 05 august 2020, 24 august 2020 și la 03 septembrie 2020 părțile au declarat recursuri. Prin urmare, recursurile declarate de către Ministerul Finanțelor, Iuri Sorochin și Ministerul Justiției sunt depuse în termen.

În conformitate cu art. 441 Cod de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

Prin încheierea din 07 octombrie 2020 a Curții Supreme de Justiție completul din 3 judecători a considerat recursul admisibil și a decis examinarea acestuia în fond de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 442 alin. (1) Cod de procedură civilă, judecând recursul declarat împotriva deciziei date în apel, instanța verifică, în limitele invocate în recurs și în baza referinței depuse de către intimat, legalitatea hotărârii atacate, fără a administra noi dovezi.

În conformitate cu art. 444 Codul de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a respinge recursul declarat de Iuri Sorochin și de a admite recursurile declarate de Ministerul

Finanțelor și de Ministerul Justiției, de a casa integral decizia instanței de apel cu menținerea hotărârii primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) prevede că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că prin hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 25 mai 2017 a fost admisă parțial cererea de chemare în judecată depusă de Iuri Sorochin împotriva Ministeriului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată, fiind constatată încălcarea dreptului lui Iuri Sorochin la judecarea în termen rezonabil a cauzei civile la cererea de chemare în judecată depusă de Iuri Sorochin împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova cu privire la anularea parțială a hotărârii, recunoașterea susținerii cu succes a examenului și obligarea de a elibera licența de avocat, fiind încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Iuri Sorochin cu titlu de cheltuieli de asistență juridică suma de 10 000 de lei și cheltuieli de judecată în mărime de 343,15 lei, în rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu hotărârea menționată, părțile acesteia au contestat-o cu apel și, prin decizia Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2018 a fost respins apelul declarat de către Ministeriul Justiției al Republicii Moldova, a fost admis apelul declarat de Iuri Sorochin, casată hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Buiucani din 25 mai 2017 și emisă o nouă hotărâre prin care a fost admisă parțial acțiunea depusă de Iuri Sorochin împotriva Ministeriului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată, și a fost constatată încălcarea dreptului lui Iuri Sorochin la judecarea în termen rezonabil a cauzei la cererea de chemare în judecată împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova cu privire la anularea hotărârii, recunoașterea susținerii cu succes a examenului și obligarea de a elibera licența de avocat, a fost încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Iuri Sorochin prejudiciul moral în mărime de 50 000 de lei, în rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Prin decizia Curții Supreme de Justiție din 14 noiembrie 2018 au fost admise recursurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Iuri Sorochin, a fost casată decizia Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2018, cu restituirea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2018 au fost admise apelurile declarate de Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Iuri Sorochin, a fost casată hotărârea Judecătorei Chișinău, sediul Buiucani din 25 mai 2017 și a fost emisă o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii, fiind constatată încălcarea dreptului lui Iuri Sorochin la judecarea în termen rezonabil a cauzei la cererea de chemare în judecată împotriva Uniunii Avocaților din Republica Moldova cu privire la anularea hotărârii, recunoașterea susținerii cu succes a examenului și obligarea de a elibera licența de avocat și a fost încasat din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Iuri Sorochin prejudiciul moral în mărime de 50 000 de lei, în rest acțiunea a fost respinsă ca neîntemeiată.

Nefiind de acord cu decizia Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2018, Ministerul Justiției al Republicii Moldova și Iuri Sorochin au contestat-o cu recurs, însă, prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 15 mai 2019 recursurile declarate au fost considerate inadmisibile.

Dat fiind faptul că, decizia Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2018 nu a fost executată, Iuri Sorochin a depus cerere de chemare în judecată, prin care a solicitat constatarea încălcării dreptului său la executarea în termen rezonabil a deciziei enunțate și încasarea din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției a sumei de 200 000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia netemeinicii acțiunii.

Ulterior, instanță de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către Iuri Sorochin, a ajuns la concluzia temeinicii acestuia, a casat hotărârea primei instanțe și a emis o nouă hotărâre de admitere parțială a acțiunii, fiind constatată încălcarea dreptului lui Iuri Sorochin la executarea în termen rezonabil și a fost încasat din bugetul de stat prin intermediul Ministerului Justiției în beneficiul lui Iuri Sorochin prejudiciul moral în mărime de 30 000 de lei. În rest, acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, consideră că, instanța de apel, la examinarea cauzei, a aplicat eronat normele de drept material și nu a dat o apreciere corespunzătoare probelor administrate la actele pricinii, pe când, în speță, prima instanță a emis o concluzie legală și întemeiată reieșind din următoarele.

În conformitate cu art. 16 alin. (1) CPC, hotărârile, încheierile, ordonanțele și deciziile judecătorești definitive, precum și dispozițiile, cererile, delegațiile, citațiile, alte adresări legale ale instanței judecătorești, sunt obligatorii pentru toate autoritățile publice, asociațiile obștești, persoanele oficiale, organizațiile și persoanele fizice și se execută cu strictețe pe întreg teritoriul Republicii Moldova.

Conform art. 2 alin. (1) din Legea privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești nr.87 din 21

aprilie 2011, orice persoană fizică sau juridică ce consideră că i-a fost încălcat dreptul la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau dreptul la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești poate adresa în instanță de judecată o cerere de chemare în judecată privind constatarea unei astfel de încălcări și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare, în condițiile stabilite de prezenta Lege și de legislația procesuală civilă.

Ca urmare, din contextul normei citate rezultă că, orice persoană poate pretinde la repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, dacă se constată o atare încălcare.

Conform art. 6 Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, hotărârea judecătorească privind constatarea încălcării dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului cauzat prin această încălcare se execută după ce devine definitivă, în modul stabilit de legislația în vigoare. Instanța de judecată prezintă din oficiu titlul executoriu, emis în baza hotărârii judecătorești definitive, spre executare Ministerului Justiției și informează părțile despre acest fapt. La solicitarea Ministerului Justiției, creditorul prezintă, în termen de 5 zile, datele bancare necesare pentru executarea titlului executoriu. Titlul executoriu, eliberat în baza hotărârii definitive, poate fi prezentat spre executare Ministerului Justiției și de către creditor, cu anexarea datelor bancare necesare, în vederea efectuării transferului. În decurs de 10 zile din data prezentării titlului executoriu, eliberat în baza hotărârii judecătorești definitive, Ministerul Justiției remite Ministerului Finanțelor titlul executoriu, împreună cu hotărârile judecătorești emise pe cauza respectivă, și datele bancare ale creditorului. Titlul executoriu se va executa de către Ministerul Finanțelor, în conformitate cu procedura și termenele stabilite prin Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014.

În conformitate cu art. 435 alin.(1) Codul de procedură civilă, recursul suspendă executarea hotărârii în cazul strămutării de hotare, distrugerii de plantații și semănături, demolării de construcții sau de orice bun imobil, dezafectării incontestabile a mijloacelor bănești din contul bugetelor componente ale bugetului public național și din contul autorităților/instituțiilor bugetare, precum și în alte cazuri prevăzute de lege.

Prevederi identice se conțin și la art. 68 alin.(2¹) din Legea privind finanțele publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/25.07.2014, conform căreia, recursul declarat împotriva hotărârii judecătorești definitive privind dezafectarea incontestabilă a mijloacelor bănești din contul bugetelor componente ale bugetului public național și din contul autorităților/instituțiilor bugetare suspendă termenul de executare a hotărârii judecătorești prevăzut la alin.(2)”.

Iar, conform art. 68 alin.(2) din Legea menționată supra, în cazul neexecutării documentului executoriu emis în baza unei hotărâri judecătorești definitive în termen de 3 luni de la data prezentării acestuia, creditorul poate solicita executorului judecătoresc inițierea executării silite, conform procedurii stabilite de Codul de executare.

Art. 13 alin. (4) din Codul de executare stabilește că, în cazul modificării hotărârii, instanța eliberează un nou titlu executoriu în corespundere cu dispozitivul modificat. Titlul executoriu emis în temeiul unei hotărâri casate sau modificate se restituie instanței emitente spre anulare.

Conform art. 6 §1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, orice persoană are dreptul de a-i fi examinată cauza în mod echitabil, public și într-un termen rezonabil, de către un tribunal independent și imparțial, stabilit prin lege, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa.

Astfel, din actele cauzei rezultă că, la 29 iunie 2018 Ministerul Justiției al Republicii Moldova, în temeiul art. 6 Legii privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, a remis în adresa Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova titlul executoriu nr. 2-455/17 emis de Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Iuri Sorochin împotriva Ministerului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată (f.d. 6).

Tot prin scrisoarea menționată din 29 iunie 2018, Ministerul Justiției al Republicii Moldova a informat Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova despre faptul că la data de 18 iunie 2018 a declarat recurs împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2018.

La fel, din materialele cauzei s-a mai stabilit că la 15 martie 2019 reclamantul Iuri Sorochin a solicitat Ministerului Justiției al Republicii Moldova executarea documentului executoriu emis în temeiul hotărârii Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani și, la data de 19 martie 2019 a fost informat de Ministerul Justiției al Republicii Moldova că titlul executoriu a fost expediat Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova la data de 29 iunie 2018, ce urmează a fi executat de ultimul în conformitate cu procedura și termenele stabilite prin art. 68 alin.(2) și (5) al Legii privind finanțele publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/25.07.2014.

Din informația Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova din 13 iunie 2019 la cererea reclamantului din 23 mai 2019, în baza încheierii Curții Supreme de Justiție din 15 mai 2019, titlul executoriu nr. 2-455/17, eliberat în temeiul deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2018 a fost restituit instanței emitente pentru anulare, cu solicitarea remiterii de către Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani în adresa ministerului a documentului executoriu ce urmează a fi eliberat în temeiul deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2018. Totodată, prin nota menționată, reclamantul a fost informat că procedura de executare a deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2018 va fi inițiată doar după prezentarea de către Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani a documentului executoriu emis în temeiul actului de dispoziție irevocabil, precum și că despre transferarea din contul bugetului de stat a sumei de 50 000 de lei va fi informat suplimentar.

Reieșind din normele de drept material enunțate supra și din circumstanțele de fapt stabilite pe parcursul examinării cauzei, Colegiul civil, comercial și de

contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că prima instanță just a stabilit că, Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani a prezentat din oficiu titlul executoriu nr. 2-455/17, emis în baza deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2018 în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Iuri Sorochin împotriva Ministeriului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată, spre executare Ministerului Justiției al Republicii Moldova, care, la rândul său, împreună cu informația privind datele bancare necesare pentru executarea acestuia și cu cererea de recurs asupra deciziei menționate, l-a remis în adresa Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova spre executare.

Or, prima instanță just a stabilit că, reieșind din prevederile art. 68 alin. (2) și (5) din Legea privind finanțele publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181 din 25 iulie 2014, în cazul din speță, recursul a suspendat executarea hotărârii și abia în temeiul încheierii Curții Supreme de Justiție din 15 mai 2019 Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova a restituit Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani spre anulare titlul executoriu nr. 2-455/17, iar un nou document executoriu, emis de Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani în corespundere cu dispozitivul deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2018 nu a fost prezentat spre executare Ministerul Finanțelor al Republicii Moldova.

Astfel, Colegiul lărgit raportând cele constatate la normele legale menționate mai sus, consideră că prima instanță temeinic și legal a stabilit că începutul perioadei de executare a deciziei Curții de Apel Chișinău din 16 mai 2018 urmează a fi calculată din data de 29 iunie 2018, când Ministeriul Justiției al Republicii Moldova a remis în adresa Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova titlul executoriu nr. 2-455/17 emis de Judecătoria Chișinău, sediul Buiucani în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Iuri Sorochin împotriva Ministeriului Justiției al Republicii Moldova cu privire la constatarea încălcării dreptului la examinare în termen rezonabil a cauzei, repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de judecată, iar sfârșitul perioadei urmează a fi considerată data de 14 noiembrie 2018, când hotărârea judecătorească pronunțată în favoarea reclamantului a fost casată de Curtea Supremă de Justiție. Astfel, procedurile de executare au durat patru luni și cincisprezece zile.

Prin urmare, instanța de recurs menționează că prima instanță examinând dacă durata procedurilor de executare de patru luni și cincisprezece zile, a depășit condiția „termenului rezonabil” a ținut cont de unul din criteriile stabilite pentru aprecierea acestuia, și anume comportamentul părților care include aprecierea comportamentului reclamantului și a autorităților.

În această ordine de idei, just a stabilit prima instanță că neexecutarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 15 mai 2018 se datorează comportamentului ambelor părți, exprimat prin declararea recursului asupra deciziei menționate, care s-a soldat cu casarea ultimei și remiterea spre rejudecare a cauzei la Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecată.

În același timp, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit a Curții Supreme de Justiție mai reține că decizia Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2018 a fost executată la 16 octombrie 2019 (f.d. 139, verso).

Instanța de recurs conchide că prima instanță corect a mai reținut că începutul perioadei de executare a deciziei Curții de Apel Chișinău din 12 decembrie 2018 urmează a fi calculat din data de 15 martie 2019, când reclamantul Iuri Sorochin a solicitat Ministerului Justiției executarea acesteia și prin urmare just a concluzionat că termenul de neexecutare a hotărârii constituie șase luni și unsprezece zile, dintre care două luni nu pot fi luate în considerare, or, ambele părți au utilizat cu bună-credință drepturile lor procedurale la recurs și nu poate fi imputat faptul dat numai Ministerului Justiției al Republicii Moldova ca fiind o tergiversare a procedurilor.

Astfel, pe lângă cele menționate, mai ținând cont și de caracterul obligației de executare și importanța pentru creditorul executării (miza pentru reclamant), de calitatea debitorului executării, și anume că debitorul este o autoritate de stat, de acțiunile ce urmează a fi întreprinse în vederea executării documentului executoriu, precum și practica CEDO în materia neexecutării hotărârilor judecătorești prin care Curtea Europeană a emis decizii de inadmisibilitate și a respins acțiuni înaintate ca vădit nefondate în care perioada de neexecutare invocată constituia în mediu un an, or prima instanță temeinic și legal a concluzionat că în cazul din speță nu poate fi constatată încălcarea dreptului la executare în termen rezonabil a actului judecătoresc.

În consecința celor expuse, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, apreciază critic concluzia instanței de apel precum că hotărârea judecătorească nu a fost executată într-o perioadă de un an, o lună și 8 zile.

Totodată, just prima instanță a respins ca fiind neîntemeiată pretenția cu privire la încasarea din bugetul de stat în beneficiul reclamantului a prejudiciului moral în mărime de 200 000 de lei, deoarece este subsecventă pretenției cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil.

Instanța de recurs consideră că este neîntemeiat și nu poate fi reținut argumentul recurentului Iuri Sorochin cu privire la aceia că termenul rezonabil de executare a hotărârii judecătorești urmează a fi calculat conform hotărârii Curții Constituționale din 17 noiembrie 2016, adică similar hotărârilor CEDO, or cazului din speță îi sunt aplicabile prevederile Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecare în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești. Iar, termenul de 3 luni stabilit de Curtea Constituțională în hotărârea enunțată nu echivalează cu încălcarea termenului rezonabil de executare a hotărârii judecătorești prevăzut de Legea nr. 87.

În acest context, instanța de recurs reține ca greșită și contrară prevederilor normelor de drept material enunțate, concluzia instanței de apel de casare a hotărârii primei instanțe și emitere a unei noi hotărâri de admitere parțială a acțiunii, fiind întemeiată critica Ministerului Finanțelor și a Ministerului Justiției în sensul că instanța de apel și-a fundamentat concluzia doar pe argumentele reclamantului Iuri Sorochin și pe aplicarea eronată a normelor de drept material.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere faptul că, circumstanțele pricinii au fost constatate de prima instanță, însă normele de drept material au fost aplicate eronat de către instanța de apel și nu este necesară verificarea suplimentară a cărorva dovezi, Colegiul civil, comercial și de contencios

administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul declarat de Iuri Sorochin și de a admite recursurile declarate de Ministerul Finanțelor și Ministerul Justiției, de a casa integral decizia instanței de apel și de a menține hotărârea primei instanțe.

În conformitate cu art.445 alin. (1) lit. f) Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se respinge recursul declarat de Iuri Sorochin.

Se admit recursurile declarate de Ministerul Finanțelor și Ministerul Justiției.

Se casează decizia din 30 iunie 2020 a Curții de Apel Chișinău și se menține hotărârea din 26 septembrie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul centru, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Iuri Sorochin împotriva Ministerului Justiției, intervenient accesoriu Ministerul Finanțelor cu privire la constatarea încălcării dreptului la executare în termen rezonabil a hotărârii judecătorești și repararea prejudiciului moral.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Dumitru Mardari

Nicolae Craiu

Iurie Bejenaru